

14. Dani bioetike na Medicinskom fakultetu u Rijeci (Rijeka, 10.-11. svibnja 2012.)

Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci 10. i 11. svibnja 2012. bila je glavni organizator i domaćin međunarodnog znanstvenog skupa *14. Dani bioetike*. Ovogodišnja je tema skupa "Jezik medicine: od geneze do kulture i etike komunikacije" okupila više od 130 sudionika iz 17 zemalja (Albanije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Cipra, Danske, Hrvatske, Italije, Latvije, Mađarske, Makedonije, Meksika, Novog Zelanda, Poljske, Rusije, SAD-a, Slovenije, Srbije i Španjolske), a uz 4 plenarna predavanja, u okviru paralelnih tematskih sekcija (ukupno 17 sekcija) na engleskom i hrvatskom jeziku, održana su 73 izlaganja znanstvenika različitih profila (lingvisti, liječnika, filologa, teologa, sociologa, filozofa, povjesničara, psihologa, kemičara i dr.). Na svečanom otvaranju skupa pozdravne su riječi uputili Arijana Krišković, u ime organizacijskog odbora skupa, pročelnik Katedre Amir Muzur, rektor Sveučilišta u Rijeci Pero Lučin, prodekan za nastavu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, Tomislav Rukavina, u ime dekana Fakulteta, pročelnik Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb PGŽ Ivo Afrić te pročelnica Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u Rijeci Ankica Perhat. Zajedno s ostalim sudionicima prisjetili su se prof. dr. sc. Ivana Šegote, pionira bioetike u Hrvatskoj i utemeljitelja manifestacije *Dani bioetike* koji bi zasigurno bio ponosan na brojnost i kvalitetu interdisciplinarnе suradnje svih sudionika i manifestaciju jedinstvenog bioetičkog senzibiliteta tijekom ovog dvodnevnoг susreta koji baš i upravo zahvaljujući profesoru, na ovoj Katedri ima svoje čvrste korijene i tradiciju.

Plenarna izlaganja prvoga dana održale su Maria Angeles Alcaraz Ariza sa Sveučilišta u Alicanteu (Španjolska) koja je kroz prikaz rezultata istraživanja dužine, gramatičke strukture i kompleksnosti sintakse naslova medicinskih studija slučaja naglasila vrijednost medicinskih prikaza slučajeva i njihov doprinos razvoju medicinskih znanosti, dok je Diana Stolac s Filozofskog fakulteta u Rijeci govorila o najčešćim jezičnim problemima i odstupanjima razmatravši naslove magistarskih i doktorskih radova iz područja medicine u nas.

Izlaganja (15-minutna) i diskusije nastavile su se u tri paralelne, tematski odvojene sekcije. U sklopu sekcije radnog naslova *Medicinska terminologija* govorilo se o eti-

mologiji engleskog, njemačkog i hrvatskog biomedicinskog nazivlja, njihovim terminološkim razlikama, a prikazani su i rezultati dijela projekta "Hrvatsko strukovno nazivlje" kojim se biomedicinske nazive stranog podrijetla nastoji uskladiti s normama hrvatskog standardnog jezika. Izlaganja sekcije *Bioetika* bavila su se ulogom jezika u stigmati psihičke bolesti, slijepima u islamu, terminologijom invaliditeta, problemima komunikacije vezanim uz prihvaćanje obdukcije te značenjem prefiksa "bio" u bioetici F. Jahra i Van Rensselaera Pottera. Treća paralelna sekcija propitivala je teme iz područja *Nastave medicinskog engleskog*, različitost fokusa u nastavi medicinskog engleskog jezika za studente sestrištva, medicine i biomedicinskih laboratorijskih tehnologija, značaj strategija učenja i usvajanja medicinsko-engleskog vokabulara, iskustva i nastavne materijale u poučavanju medicinskog engleskog jezika s Medicinskog fakulteta u Varni u Bugarskoj te institucionalne promjene u školovanju i radu medicinskih sestara u Slovačkoj. Poslije ručka, u sekciji *Bioetika*, sudionici su izlagali o etičkim aspektima suvremenog modela odnosa između liječnika i pacijenata, značaju prvog teksta o medicinskoj etici na engleskom jeziku filozofa i liječnika Johna Gregorya, ulozi informacije u informiranom pristanku, o analizi obrazaca informiranog pristanka i povećanju njihove čitljivosti te etičkim implikacijama različitih medicinskih sadržaja u medijima. U sekciji *Nastava medicinskog engleskog* prezentirani su radovi s temama multitaskinga u nastavi engleskog medicinskog jezika, istraživanja kolokacijske kompetencije neizvornih korisnika engleskog jezika medicine, a prikazana su i iskustva u poučavanju medicinskog jezika s Moskovskog medicinskog koledža, Sveučilišta u Varšavi te diplomskog studijskog programa medicinske komunikacije u Szegedu (Mađarska). U sklopu treće paralelne sekcije *Komunikacija u medicini i zdravstvenoj skrbi* diskutiralo se o nedostacima i mogućnostima njezina unaprjeđenja prethodno potaknuti izlaganjima o značaju afektivne prozodije u kliničkom okruženju, lošoj komunikaciji i drugim liječničkim pogreškama, primjeni teorije komunikacije Paula Watzlawicka na praksu komuniciranja u medicini i zdravstvu te terapijskoj komunikaciji i ulozi smijeha u odnosu liječnik-pacijent. Posljednji triptih sekcija prvog dana skupa tematski je obuhvatio izlaganja iz područja nastave medicinskog engleskog jezika, medicinskog diskursa i medicinske terminologije. Predstavljani su različiti metodički izazovi nastave medicinskog engleskog, aktualni teorijski okviri i vrijedni praktični alati razvoja pojedinih kompetencija studenata. Autori sa Sveučilišta u Milanu prezentirali su dosadašnja iskustva rada na višegodišnjem multidisciplinarnom istraživačkom projektu koji je ušao u fazu izrade mrežne platforme na kojoj bi se online-alatima objedinio cjelokupni korpus tekstova na engleskom jeziku iz područja medicinske etike i bioetike.

Na kraju prvog dana skupa održana je komemoracija za profesora emeritusa Ivana Šegotu, dugogodišnjeg pročelnika Katedre za društvene znanosti, utemeljitelja i pro-

motora riječke i hrvatske bioetike. Na kraju dana predstavljeno je 7 recentnih bioetičkih publikacija, od kojih su 4 knjige autora članova riječke Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini: 2 knjige Mirka Štifanića *Pritužbe pacijenata: Kako do pravde?* (Hrvatski pokret za prava pacijenata, 2011) i knjiga *Što sestre rade na fakultetu? Kakve sestre i sestrinstvo trebamo?* (Hrvatski pokret za prava pacijenata, 2012), zatim knjiga Ive Rinčić. *Europska bioetika: ideje i institucije* (u izdanju Pergamene iz Zagreba, 2011) te knjiga urednika Amira Muzura i Hans-Martin Sassa *Fritz Jahr and the Foundations of Global Bioethics. The Future of Integrative Bioethics* (Lit Verlag, Münster, 2012). Predstavljena su i 2 nova broja časopisa *Jahr* (god. 2, br. 4, urednice Ive Rinčić i god. 3, br. 5 urednice Nade Gosić). Predstavljen je i zbornik radova s kongresa održanog u Ohridu 21.-23. listopada 2011. *Proceedings from First International interdisciplinary conference Bioethics—the Sign of a New Era: Bioethics, Media, Law and Medicine*.

Drugog dana skupa održana su još 2 plenarna predavanja. Violeta Goranova Tacheva s Medicinskog sveučilišta u Varni (Bugarska) u izlaganju *Komunikacija - glavni ključ do pacijentova srca* prikazala je glavne odrednice moderne komunikacije u medicini i istaknula nezaobilaznu terapeutsku ulogu prikladne verbalne i neverbalne komunikacije zdravstvenih radnika s pacijentima. Sofija Mičić s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Beogradu u izlaganju naslovljenom *Jezici medicine - sadašnjost i budućnost* analizirala je sve veće zahtjeve moderne tehnologije na kreiranje nove terminologije i značaj učenja i razvoja ne samo jezika Medicine već uopće učenja jezika specifične namjene s naglaskom na nužnosti organiziranja edukacije nastavnika iz područja jezika specifične namjene pri filološkim fakultetima. U nastavku drugog dana skupa ponovno se radilo unutar paralelnih sekcija, a autori su izlaganja, u posljednjih 8 sekcija, neke od tema produblivali dok su drugima dodatno intrigirali i poticali dijalog sudionika. Promišljala se terapeutska vrijednost i kvaliteta komunikacije u medicini i zdravstvenoj skrbi, prezentirani su radovi vezani uz različite aspekte nastave medicinskog engleskog jezika, od povijesnog prikaza poučavanja stranih jezika na Medicinskom fakultetu u Rijeci do izlaganja o specifičnostima medicinske terminologije, prevođenja, povijesti i literature. Diskutiralo se o aktivnom sudjelovanju djece u zdravstvenoj skrbi, komunikaciji s terminalno bolesnim pacijentima, iskazivanju boli, jeziku nade roditelja koji su izgubili svoju djecu i ulozi savjetovanja i terapije, terminološkim i komunikološkim pitanjima iz područja perinatologije i brojnim drugim temama. Posebna je sekcija bila posvećena izlaganjima i diskusiji vezanim uz učinkovitu komunikaciju s gluhim pacijentima, novim spoznajama iz neurolingvistike te kulturalnim i jezičnim barijerama u zdravstvu s kojima se susreću gluhi pacijenti.

Ovogodišnji su Dani bioetike po odazivu izlagača i sudionika kao i broju prezentiranih radova nadmašili sve dosadašnje i pružili značajan poticaj budućim interdisciplinarnim istraživanjima bioetičkih područja. Stvorene su prilike za neke nove oblike znanstvene i institucionalne suradnje stručnjaka, osobito na području lingvistike. Kvalitetom i raznovrsnošću tema 14. Dani bioetike plodonosan su temelj za daljnja promišljanja što će dodatno biti ojačano objavljivanjem nekih od izloženih radova u obliku priređenom za tisak u časopisu Katedre - *Jabr*, sv. 4, br. 7, planiranom za svibanj 2013. godine.

Martina Šendula-Pavelić